

LLATÍ II.

BLOC SABERS	SABERS BÀSICS (RD 243/2022)	CONCRECIIONS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<p>I. EL TEXT: COMPRENSIÓ I TRADUCCIÓ.</p> <p>A. Unitats lingüístiques de la llengua llatina.</p> <p>B. La traducció: tècniques, processos i eines.</p>	Concepte de llengua flexiva: dilució nominal i pronominal (sistema casual i declinacions) i dilució verbal (el sistema de conjugacions).	<ol style="list-style-type: none"> Analitza morfològicament paraules presents en un text clàssic identificant correctament les seves formes i assenyalant el seu enunciat. Identifica amb seguretat i ajudant-se del diccionari tot tipus de formes verbals. Reconeix, distingeix i identifica els tipus d'oracions i les construccions sintàctiques llatines. Identifica formes no personals del verb en els textos, les tradueix correctament i assenyalant les funcions que exerceixen. Identifica en l'anàlisi de textos elements sintàctics propis de la llengua llatina per traduir-los amb els seus equivalents en castellà o català. Utilitza adequadament l'anàlisi morfològica i sintàctica de textos clàssics per efectuar correctament la seva traducció. 	<p>1.1 Realitzar traduccions directes o inverses de textos o fragments de dificultat adequada i progressiva, amb correcció ortogràfica i expressiva, identificant i analitzant unitats lingüístiques regulars de la llengua, i apreciand variants i coincidències amb altres llengües conegudes.</p> <p>1.2 Seleccionar el significat apropiat de paraules polisèmiques i justificar la decisió, tenint en compte la informació contextual o contextual i utilitzant eines de suport al procés de traducció en diferents suports, com ara llistes de vocabulari, glossaris, diccionaris, mapes o atles, correctors ortogràfics, gramàtiques i llibres d'estil.</p> <p>1.3 Realitzar la lectura directa de textos llatins de dificultat adequada identificant les unitats lingüístiques més freqüents de la llengua llatina, comparant-les amb les de les llengües del repertori lingüístic propi i assimilant els aspectes morfològics, sintàctics i lèxics del llatí.</p>
	Sintaxi oracional: funcions i sintaxi dels casos.		
	Estructures oracionals. La concordança i l'ordre de paraules en oracions simples i oracions compostes.		
	Formes nominals del verb.		
	L'anàlisi morfosintàctica com a eina de traducció.		
	Estratègies de traducció: formulació d'expectatives a partir de l'entorn textual (títol, obra...) i del propi text (camps temàtics, famílies de paraules, etc.), així com a partir del context; coneixement del tema; descripció de l'estructura i gènere; peculiaritats lingüístiques dels textos traduïts (discurs directe/indirecte, ús de temps verbals, gèneres verbals, pregunta retòrica, etc.); errors freqüents de traducció i tècniques per evitar-los (comprovar si la traducció està completa, control d'acord a criteris donats, delimitació de construccions sintàctiques...).		
	Eines de traducció: glossaris, diccionaris, atles o correctors ortogràfics en suport analògic o digital, etc.		
	Lectura comparada de diferents traduccions i comentari de textos bilingües a partir de terminologia metalingüística.		
	Recursos estilístics freqüents i la seva relació amb el contingut del text.		
	Estratègies de retroversió de textos breus.		

BLOC SABERS	SABERS BÀSICS (RD 243/2022)	CONCRECIIONS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
	La traducció com a instrument que afavoreix el raonament lògic, la constància, la memòria, la resolució de problemes i la capacitat d'anàlisi i síntesi.	7. Utilitza amb seguretat i autonomia el diccionari per a la traducció de textos, identificant en cada cas el terme més apropiat en la llengua pròpia en funció del context i de l'estil emprat per l'autor.	
II. PLURILINGÜISME	Influència del llatí en l'evolució de les llengües d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual dels estudiants.	8. Distingeix a partir de l'ètim llatí termes patrimonials i cultismes explicant les diferents evolucions que es produeixen en un i altre cas.	2.1 Deducir el significat etimològic d'un terme d'ús comú i inferir el significat de termes de nova aparició o procedents de lèxic especialitzat aplicant estratègies de reconeixement de formants llatins atenent els canvis fonètics, morfològics o semàntics que hagin tingut lloc. 2.2 Explicar canvis fonètics, morfològics o semàntics de complexitat creixent que s'han produït tant des del llatí culte com des del llatí vulgar fins a les llengües d'ensenyament, servint-se quan sigui possible de la comparació amb altres llengües del seu repertori. 2.3 Explicar la relació del llatí amb les llengües modernes, analitzant els elements lingüístics comuns d'origen llatí i utilitzant amb iniciativa estratègies i coneixements de les llengües i llenguatges que conformen el repertori propi.
	Regles fonètiques en l'evolució del llatí a les llengües d'ensenyament.	9. Realitza evolucions de termes llatins al castellà aplicant i explicant les regles fonètiques d'evolució, i formant la seva família lèxica.	
	Lèxic: lexemes, sufixos i prefixos d'origen llatí presents en el lèxic d'ús comú i en l'específic de les ciències i la tècnica; significat i definició de paraules d'ús comú en les llengües d'ensenyament a partir dels seus ètims d'origen llatí; expressions llatines integrades en les llengües modernes i la seva ocupació en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).	10. Comprèn i explica de manera correcta el significat de llatinismes i expressions llatines que s'han incorporat a diferents camps semàntics de la llengua parlada o han perviscut en el llenguatge jurídic, filosòfic, tècnic, religiós, mèdic i científic.	
	Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
	El llatí com a instrument que permet un millor coneixement de les llengües d'estudi i un més fàcil acostament a altres llengües modernes, romances i no romances.		

BLOC SABERS	SABERS BÀSICS (RD 243/2022)	CONCRECIIONS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
			2.4 Analitzar críticament prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la diversitat com a riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de criteris donats.
III. EDUCACIÓ LITERÀRIA	La llengua llatina com a principal via de transmissió del món clàssic.	11. Descriu les característiques essencials dels gèneres literaris llatins i identifica i assenyalava la seva presència en textos proposats. 12. Nomena autors representatius de la literatura llatina, enquadrant-los en el seu context cultural i citant i explicant les seves obres més conegudes. 13. Realitza comentaris de textos llatins situant-los en el temps, explicant la seva estructura i les seves característiques essencials, i identificant el gènere al qual pertanyen.	3.1 Interpretar i comentar textos i fragments literaris de diversos tipus de creixent complexitat, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió. 3.2 Analitzar i explicar els gèneres, temes, tòpics i valors ètics o estètics d'obres o fragments literaris llatins comparant-los amb obres o fragments literaris posteriors, des d'un enfocament intertextual. 3.3 Identificar i definir paraules llatines que designen conceptes fonamentals per a l'estudi i comprensió de la civilització llatina i l'aprenentatge de la qual combina coneixements lèxics i culturals, com ara imperium, natura, civis o paterfamílies, en textos de diferents formats.
	Etapas i vies de transmissió de la literatura llatina.		
	Principals gèneres de la literatura llatina: origen, tipologia, cronologia, temes, motius, tradició, característiques i principals autors.		
	Tècniques per al comentari i anàlisi lingüística i literària dels textos literaris llatins.		
	Recepció de la literatura llatina: influència en la producció cultural europea, nocions bàsiques d'intertextualitat, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio.		
	Analogies i diferències entre els gèneres literaris llatins i els de la literatura actual.		
	Introducció a la crítica literària.		
	Geografia del procés d'expansió de Roma des del seu naixement fins a la desaparició de l'Imperi romà.	14. Sap emmarcar determinats fets històrics en la civilització i període històric corresponent i explicar i descriure alguns dels elements primordials de la història, cultura, societat i art romans.	4.1 Explicar els processos històrics i polítics, les institucions, els modes de vida i els costums de la societat romana.
	Topografia de l'antiga Roma, nom i funció dels llocs centrals de la ciutat (per exemple, Fòrum Romà, basíliques, Coliseu, Circ Màxim).		

BLOC SABERS	SABERS BÀSICS (RD 243/2022)	CONCRECIIONS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
IV.LA ANTIGA ROMA.	Història de l'antiga Roma: etapes de la història de Roma (monarquia, república, imperi); fites de la història del món romà entre els segles VIII aC i V d.C.; llegendes i principals episodis de la història de Roma; personalitats històriques rellevants de la història de Roma, la seva biografia en context i la seva importància per a Europa (Aníbal, Ciceró, César, Augusto, Sèneca...).		
	Història i organització política i social de Roma com a part essencial de la història i cultura de la societat actual.		
	Institucions, creences i formes de vida de la civilització llatina.		
	Influències de la cultura grega en la civilització llatina: Graecia capta ferum victorem cepit.		
	L'aportació de Roma a la cultura i al pensament de la societat occidental.		
	Relació de Roma amb cultures estrangeres (Grècia, el cristianisme...).		
	La mar Mediterrània com a cruïlla de cultures ahir i avui.		
	<p>Conceptes de llegat, herència i patrimoni.</p> <p>La transmissió textual llatina com a patrimoni cultural i font de coneixement a través de diferents cultures i èpoques. Suports d'escriptura: tipus i preservació</p> <p>La mitologia clàssica en manifestacions literàries i artístiques.</p> <p>La romanització d'Hispania i les empremtes de la seva pervivència.</p> <p>Obres públiques i urbanisme: construcció, conservació, preservació i restauració.</p>	15. Identifica els principals déus i herois de la mitologia grecollatina, assenyalant els trets que els caracteritzen, els seus atributs i el seu àmbit d'influència, explicant la seva genealogia i establint relacions entre els diferents déus. Esmenta una obra literària i una obra artística que reflecteixin la pervivència de cada mite.	<p>5.1 Identificar i explicar el llegat material i immaterial de la civilització llatina com a font d'inspiració, analitzant produccions culturals i artístiques posteriors.</p> <p>5.2 Investigar el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la civilització llatina, actuant de forma adequada, empàtica i respectuosa i</p>

BLOC SABERS	SABERS BÀSICS (RD 243/2022)	CONCRECIIONS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
V. LLEGAT I PATRIMONI.	El dret romà i la seva importància en el sistema jurídic actual.		<p>interessant-se pels processos de construcció, preservació, conservació i restauració i per aquelles actituds cíviques que assegurin la seva sostenibilitat.</p> <p>5.3 Explorar les empremtes de la romanització i el llegat romà en l'entorn de l'alumnat aplicant els coneixements adquirits i reflexionant sobre les implicacions dels seus diferents usos, donant exemples de la pervivència de l'Antiguitat clàssica en la seva vida quotidiana i presentant els seus resultats a través de diferents suports.</p>
	Les institucions polítiques romanes i la seva influència i pervivència en el sistema polític actual.		
	La importància del discurs públic per a la vida política i social.		
	Principals obres artístiques de l'Antiguitat romana.		
	Principals llocs arqueològics, museus o festivals relacionats amb l'Antiguitat clàssica.		